

Briselē, 2.5.2017.
COM(2017) 255 final

ATBILSTĪBAS PAKETE

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Rīcības plāns SOLVIT stiprināšanai: vienotā tirgus sniegto priekšrocību nodrošināšana
iedzīvotājiem un uzņēmumiem**

{SWD(2017) 210 final}

IEVADS

Vienotais tirgus ir viens no dižākajiem Eiropas sasniegumiem. Tas ir viens no svarīgākajiem Eiropas projekta elementiem, taču tā sniegtās priekšrocības ne vienmēr tiek realizētas, jo vienotā tirgus noteikumi ne vienmēr ir zināmi un tiek pareizi īstenoti. Laikā, kad Eiropas iedzīvotāji un uzņēmumi rēķinās ar tādu Eiropu, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv, vienotais tirgus ir viens no Eiropas lielākajiem ieguvumiem, lai risinātu problēmas, ko rada pieaugošā globalizācija, un veidotu ciešāku un taisnīgāku Eiropas ekonomiku¹.

Savā **vienotā tirgus stratēģijā**² Komisija ir pielikusi pūles, lai panāktu dziļāku un taisnīgāku vienoto tirgu, kas ir viena no desmit Žana Kloda Junkera vadītās Komisijas prioritātēm. Tālab stratēģijā ir ierosināts uzlabot iespējas piekļūt tirgiem aiz valsts robežām, atvieglot dzīvi patērētājiem, uzņēmumiem un valsts pārvaldes iestādēm un nodrošināt, ka vienotais tirgus dod praktisku labumu iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Atbalstot visu minēto, Komisija paziņoja, ka tā sadarbosies ar dalībvalstīm, lai izveidotu īstu noteikumu ievērošanas kultūru attiecībā uz vienotā tirgus noteikumiem, īpašu uzmanību pievēršot jau esošo instrumentu, piemēram, *SOLVIT*, stiprināšanai.

Lai sasniegtu šo mērķi, Eiropas Parlaments, Padome un Komisija 2016. gada 13. decembrī nāca klajā ar **kopīgo deklarāciju par ES likumdošanas prioritātēm 2017. gadā**³, kurā atkārtoti uzsvēra savu apņemšanos veicināt spēkā esošo tiesību aktu pareizu īstenošanu un izpildi. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma paziņojumu **“ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu”**⁴, kurā izklāstīts, kā Komisija pastiprinās centienus, lai nodrošinātu, ka ES tiesību akti tiek piemēroti, īstenoti un izpildīti, dodot labumu visiem.

*SOLVIT*⁵ ir bezmaksas pakalpojums, ko kopš 2002. gada sniedz valsts pārvaldes iestādes katrā ES dalībvalstī, kā arī Islandē, Lihtenšteinā un Norvēģijā. Tas strādā īsos termiņos un sniedz pragmatiskus risinājumus ES/EEZ iedzīvotājiem un uzņēmumiem gadījumos, kad tie saskaras ar grūtībām saistībā ar savu ES tiesību atzīšanu valsts iestādēs, jo īpaši laikā, kad tie pārvietojas vai veic pārrobežu darījumus Eiropas Savienībā⁶. *SOLVIT* risina visas pārrobežu problēmas⁷, kas attiecas uz četrām pārvietošanās brīvībām (personu, preču, pakalpojumu un

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Komisijas 2017. gada darba programma — Panākot tādu Eiropu, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv”, COM (2016) 710 *final*, 25.10.2016.

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Vienotā tirgus pilnīgošana — plašākas iespējas cilvēkiem un uzņēmējdarbībai”, COM (2015) 550 *final*, 28.10.2015.

³ https://ec.europa.eu/commission/publications/joint-declaration-eus-legislative-priorities-2017_en.

⁴ C(2016) 8600, OV C 18, 19.1.2017., 10. lpp.

⁵ Problēmu risināšanā *SOLVIT* centri sadarbojas tieši, izmantojot tiešsaistes lietotni. Principi, kas reglamentē *SOLVIT*, ir nostiprināti tās spēkā esošajā juridiskajā pamatā. Komisijas 2013. gada 17. septembra Ieteikums 2013/461/ES (OV L 249, 19.9.2013., 10. lpp.). Sīkāku informāciju sk. <http://ec.europa.eu/solvit/>.

⁶ Saskaņā ar 2013. gada ieteikumā sniegto definīciju pārrobežu problēma ir problēma, ar ko saskaras kādas dalībvalsts (vai EEZ valsts) pieteikuma iesniedzējs un kas saistīta ar iekšējo tirgu reglamentējošu ES tiesību aktu iespējamu pārkāpumu no valsts sektora iestādes puses citā dalībvalstī (vai EEZ valstī). Tas ietver problēmas, kuras pieteikumu iesniedzējiem radījušas viņu pašu valsts pārvaldes iestādes pēc tam, kad viņi ir izmantojuši vai centušies izmantot savas brīvas pārvietošanās tiesības. Piemēram, fizisku personu gadījumā — problēmas, kas tām radušās, pārceļoties uz citu valsti vai atgriežoties savā piederības valstī pēc uzturēšanās citā valstī; uzņēmumu gadījumā — problēmas, kas radušās, dibinot uzņēmumu, sniedzot pakalpojumus vai pārdodot produktus, kas jau tiek tirgoti citā dalībvalstī (vai EEZ valstī).

⁷ *SOLVIT* nevar iesaistīties lietās, kas attiecas tikai uz valsts tiesību aktiem, nav saistītas ar valsts iestādi un kurās tiesvedība jau ir uzsākta, piemēram, lietās, kas saistītas ar trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās tiesībām Eiropas Savienībā, ja šīs tiesības neizriet no attiecībām ar ES pilsoni, vai lietās par uzņēmumu savstarpējiem (B2B) komercjautājumiem.

kapitāla brīva aprīte), tostarp politikas jomām, kas ir cieši saistītas ar tām (piemēram, nodokļu, nodarbinātības, sociālā un transporta politika).

Tīklu koordinē Eiropas Komisija.

Kopš darbības uzsākšanas 2002. gadā SOLVIT ir kļuvis par ļoti nozīmīgu līdzekli, kas palīdz ES/EEZ iedzīvotājiem un uzņēmumiem izcīnīt savu vietu vienotajā tirgū. Balstoties uz 15 gadu pieredzi, SOLVIT izskatīto lietu skaits ir palielinājies no 5 līdz 200 lietām mēnesī. 2016. gadā SOLVIT izskatīja 2414 lietas. SOLVIT centriem vienas lietas izskatīšana aizņēma vidēji 59 dienas, un tie atrisināja 89 % lietu.

SOLVIT panākumu pamatā ir daudz veiksmes stāstu — daži piemēri:

Francijas uzņēmums Vācijas iestādēm pieprasīja PVN atmaksu, taču atbilde uz pieprasījumu netika saņemta 10 mēnešus. Pateicoties SOLVIT iesaistei, 6 nedēļu laikā procedūra tika paātrināta un uzņēmums saņēma pieprasīto summu.

Trīs medmāsas no Portugāles iesniedza pieteikumu savas profesionālās kvalifikācijas atzīšanai Spānijā. Saskaņā ar ES tiesību aktiem iestādēm ir jāatbild uz pieteikumu trīs mēnešu laikā. Minētais termiņš pagāja, taču, kad jautājuma risināšanā iesaistījās SOLVIT, 2 nedēļu laikā viņu kvalifikācija tika laikus atzīta.

Kāds austriešu mākslinieks vēlējās reģistrēties Luksemburgas iedzīvotāju reģistrā. Viņš iesniedza visus nepieciešamos dokumentus vietējā pašpārvaldē, tomēr tā atteicās viņu reģistrēt, iekams viņš nebūs iesniedzis atbalsta apliecinājumu no kāda Luksemburgas iedzīvotāja. SOLVIT norādīja, ka šī papildu prasība ir pretrunā ES tiesību aktiem. Vietējā pašpārvalde mainīja nostāju un izsniedza reģistrācijas apliecību. Pateicoties SOLVIT iesaistei, lieta tika atrisināta nedēļas laikā.

Kādam Nīderlandes valstspiederīgajam, pārceļoties uz Bulgāriju, tika liegts šajā valstī importēt treileri. Tā kā treileri, kuru svars ir mazāks par 750 kg, Nīderlandē nav jāreģistrē, importētājam nebija reģistrācijas dokumenta, līdz ar to Bulgārijas iestādes atteicās reģistrēt treileri. Pateicoties SOLVIT iesaistei, lieta tika atrisināta 13 nedēļu laikā.

Kvalificētiem fizioterapeitiem no Rumānijas ilgi nācās gaidīt kvalifikācijas atzīšanu, lai varētu sākt strādāt Francijā. SOLVIT iesaistījās 7 nedēļu laikā, un kvalifikācija tika nekavējoties atzīta.

Francijas aviācijas iestādes neļāva Norvēģijas aviācijas uzņēmumam veikt iekšzemes lidojumus Francijā. Lietā iesaistījās SOLVIT, un problēma tika atrisināta 10 nedēļu laikā.

Lai gan SOLVIT spēja atrisināt daudzas iedzīvotāju un uzņēmumu problēmas, pieaugošais pakalpojumu apmērs ir palielinājis vairākas grūtības. Vēl ir daudz darāmā, lai sistēma varētu pilnībā izmantot tās potenciālu problēmu risināšanā. **Dalībvalstis** prasa un atbalsta SOLVIT stiprināšanu, lai tas varētu pilnvērtīgi strādāt iedzīvotāju un uzņēmumu labā. 2016. gada februārī **Konkurētspējas padome** aicināja Komisiju steidzami rīkoties šajā jautājumā⁸. Turklāt **Eiropas Parlaments** ir vairākkārt aicinājis atbalstīt SOLVIT⁹.

Šajā sakarā un saskaņā ar savām politiskajām prioritātēm Komisija ir apņēmusies kopā ar dalībvalstīm veikt turpmākus pasākumus, lai **stiprinātu SOLVIT stratēģisko nozīmi** vienotā

⁸ Sk. Padomes secinājumus <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6622-2016-INIT/lv/pdf>.

⁹ Sk. Eiropas Parlamenta 2014. gada 27. februāra rezolūciju par SOLVIT (2013/2154(INI)), Eiropas Parlamenta 2015. gada 1. oktobra ziņojumu “Virzība uz labāku vienotā tirgus regulējumu” (2015/2089(INI), referente *Anneleen Van Bossuyt*) un Eiropas Parlamenta 2016. gada 3. maija ziņojumu “Vienotā tirgus stratēģija” (2015/2354(INI), referente *Lara Comi*).

tirgus darbības uzlabošanā, no kā praktisku labumu gūst iedzīvotāji un uzņēmumi. Tas var īstenoties tikai tad, ja dalībvalstis saviem SOLVIT centriem nodrošina atbilstošu personālu un atzinību valsts pārvaldē. Vājākais posms ietekmē tīkla darbību kopumā.

Šā mērķa sasniegšanā Komisija balstās uz **savu SOLVIT pašreizējās darbības novērtējumu**¹⁰, kas pievienots šim paziņojumam. Novērtējumā ir uzsvērtas novēršamās nepilnības, jo īpaši attiecībā uz SOLVIT centru administratīvo spēju, atbilstību kvalitātes kritērijiem, kas noteikti 2013. gada ieteikumā par SOLVIT, SOLVIT kā problēmu risināšanas rīka popularizēšanu, jo īpaši jaunuzņēmumu, MVU un citu uzņēmumu vidū, un tā nozīmi ES tiesībsardzībā.

Šajā paziņojumā izklāstītais rīcības plāns darbosies paralēli citām **atbilstības paketē** ietvertajām Komisijas iniciatīvām, jo īpaši vienotajai digitālajai vārtējai, kas iedzīvotājiem un uzņēmumiem nodrošinās vienotu piekļuves punktu ar vienoto tirgu saistītajai informācijai, palīdzībai, konsultācijām, problēmu risināšanas pakalpojumiem un e-procedūrām. Tas atbilst Komisijas paziņojumam “Eiropas topošie līderi: jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu atbalsta iniciatīva”, jo tas ir vērsts uz to, lai turpinātu novērst šķēršļus jaunuzņēmumiem, kas vēlas darboties pāri robežām. Visbeidzot, tas papildina Eiropas sociālo tiesību pīlāra mērķus un ar to saistītās iniciatīvas, kurās atspoguļota šīs Komisijas prioritāte — veicināt sociālo taisnīgumu un iespējas ES.

Šajā paziņojumā ir izklāstīti SOLVIT stiprināšanas pasākumi kopā ar laika grafikiem, kas jāīsteno gan ES, gan dalībvalstu līmenī. SOLVIT stiprināšana būs nepārtraukts process, un laika grafiki dos iespēju pārraudzīt, kā tiek īstenoti vajadzīgie pasākumi. Pasākumu mērķis ir veicināt SOLVIT, (I) vēl vairāk uzlabojot tā kvalitāti, (II) vēl vairāk pastiprinot izpratnes veicināšanas pasākumus un (III) pastiprinot tā nozīmi ES tiesībsardzībā.

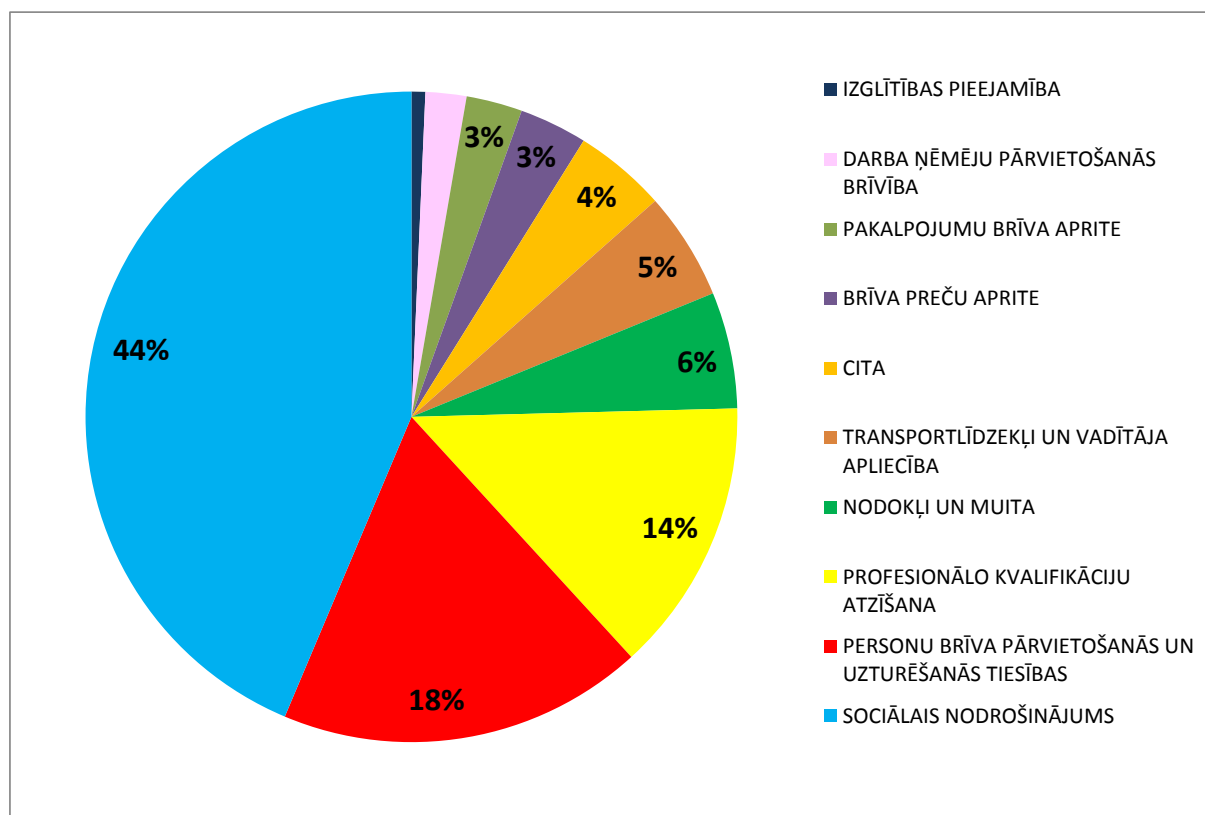
I. SOLVIT VEICINĀŠANA, VĒL VAIRĀK UZLABOJOT TĀ KVALITĀTI

Minimālie darbības un kvalitātes standarti ir izklāstīti 2013. gada ieteikumā par SOLVIT. Pieteikumu iesniedzēju un centru sadarbības interesēs ir svarīgi, lai šie standarti tiktu ievēroti visā tīklā. Kā paskaidrots šim paziņojumam pievienotajā novērtējumā, minētie standarti tīklā tiek piemēroti dažādi. Tāpēc ir jāuzlabo SOLVIT vispārējā kvalitāte, jo īpaši administratīvās spējas, sarežģītu un sensitīvu lietu risināšanas un juridiskās ekspertīzes jomā.

Lai to panāktu, dalībvalstīm pirmām kārtām ir jānodrošina, ka SOLVIT centriem ir pienācīgi resursi, atbilstošs un pastāvīgs personāls un nepieciešamās juridiskās zināšanas. Savukārt Komisija SOLVIT centru personāla atbilstības pārraudzīšanā turpinās izmantot tādus līdzekļus kā gada ziņojumi par SOLVIT darbību un par rezultātiem ziņos, izmantojot vienotā tirgus rezultātu apkopojumu. Komisija arī izmantos visas pieejamās ES finansējuma iespējas, lai dalībvalstīm sniegtu **pielāgotu atbalstu to administratīvās spējas palielināšanā** un SOLVIT centru darbības efektivitātes uzlabošanā. Konkrētāk, ar COSME 2018. gada programmas starpniecību ir paredzēts finansēt valstu SOLVIT centru darbiniekiem paredzētus augsta līmeņa mācību kursus, kuros uzmanība tiks pievērsta uzņēmējdarbības vidē īpaši svarīgiem, specifiskiem juridiskiem jautājumiem. Arī jaunajā Strukturālo reformu atbalsta programmā ir paredzēts atbalsts dalībvalstu administratīvās spējas palielināšanai (tostarp ekspertu apmaiņa un tehniskā palīdzība).

¹⁰ Sk. šim paziņojumam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu “SOLVIT darbības novērtējums”.

Turklāt ir jāuzlabo sarežģītu un sensitīvu lietu izskatīšana starp Komisiju un dalībvalstīm. Šajā nolūkā tiks veicināta efektīvāka zināšanu apmaiņa, piemēram, izmantojot interaktīvus rīkus, kas papildina mācības klātienē. Tas ir būtiski, ņemot vērā dažādās tiesību jomas, ko aptver SOLVIT, kā parādīts 1. attēlā.

1. attēls. SOLVIT tiesību jomas 2002.–2016. gadā (avots: SOLVIT datubāze)

Turklāt papildu juridisko ekspertīzi varētu sniegt **SOLVIT filiāles**, kuras izveidotas, lai reaģētu uz konkrētām vajadzībām kādā konkrētā nozarē vai jomā, un kurās sarežģītu lietu izskatīšanā būs tieši iesaistīti valstu politikas eksperti. Lai izvairītos no pārpratumiem un darba pārklāšanās, Komisija cenšas nepieļaut, ka konkrētās vienotā tirgus tiesību aktu jomās parādās problēmu risināšanas rīki, kas līdzīgi SOLVIT. Labs piemērs var būt nesaskaņotu preču savstarpēja atzīšana. Proti, ja SOLVIT neoficiālā pieeja nedarbosies, Komisija izskatīs iespēju savstarpējās atzīšanas principa izpildes pārskatīšanas ietvaros ieviest uzņēmumiem paredzētu pārsūdzības procedūru. Vēl viena apzinātā joma aptver problēmas, kas saistītas ar nodokļu noteikumiem, piemēram, nodokļu diskriminācija, ar ko iedzīvotāji var saskarties pārrobežu situācijās¹¹.

Turklāt Komisija **efektīvāku juridisko atbalstu** tīklam sniegs, atklājot SOLVIT lietotni, kas paredzēta tiešai saziņai starp Komisijas ekspertiem un SOLVIT centriem. Tā arī atvieglos tādu situāciju risināšanu, kad starp diviem lietās novērtēšanā un izskatīšanā iesaistītiem SOLVIT centriem pastāv domstarpības. Komisija īsteno strukturētāku strīdu izšķiršanas procedūru, kas ietver SOLVIT izskatāmo lietu sistemātiskāku pārraudzīšanu, lai apzinātu strīdīgos

¹¹ 2017. gada ziņojumā par ES pilsonību SOLVIT labāka izmantošana par praktisku rīku ar nodokļu noteikumiem saistītu problēmu risināšanā pārrobežu situācijās tika atzīta par vienu no darbībām, kā stiprināt iedzīvotāju tiesības. Katru gadu SOLVIT izskata aptuveni 35 iedzīvotāju lietas, kas saistītas ar personīgām nodokļu problēmām, un no tām tiek atrisinātas 86 % lietu.

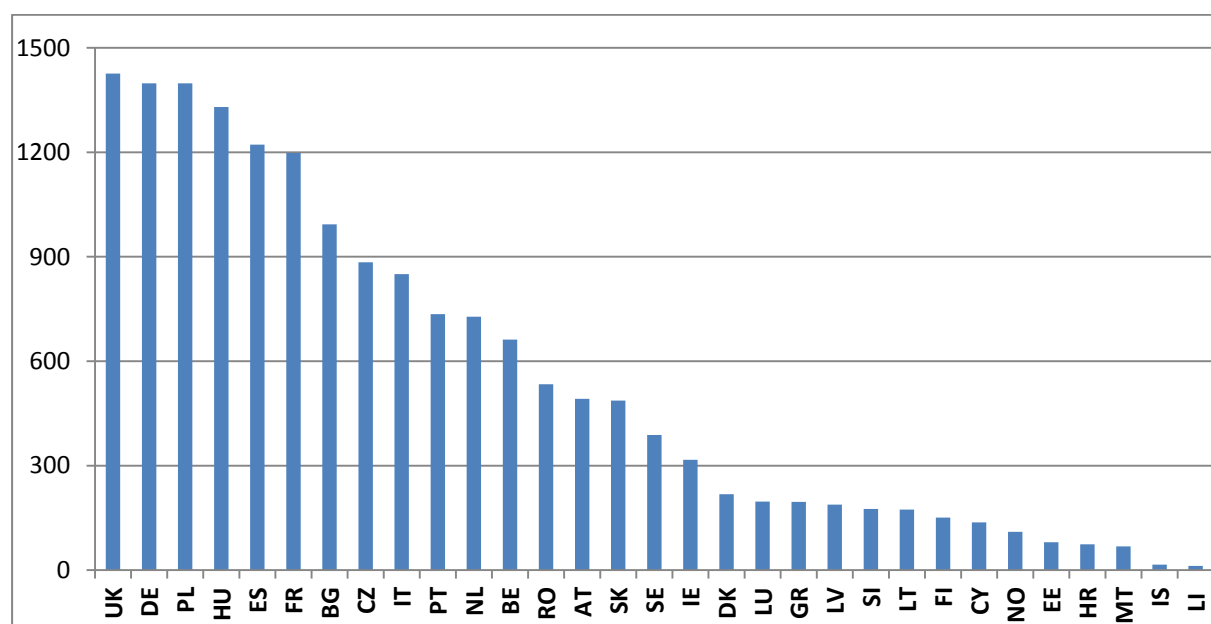
jautājumus, un apspriešanos ar tīklu. Salīdzinošās izvērtēšanas metodes izmantošana darbsemināros palīdzēs noteikt labāko praksi un kopīgus noteikumus.

Turklāt Komisija ciešāk uzraudzīs lietu izskatīšanas kvalitāti. Lai uzlabotu procedūras, apzinātu labāko praksi un līdz ar to uzlabotu pakalpojuma kvalitāti, svarīga nozīme ir pieteikumu iesniedzēju atsauksmēm. Tāpēc, apspriežoties ar *SOLVIT* centriem, tiks izstrādāta **visaptverošas lietotāju aptaujas sistēma**.

II. *SOLVIT* VEICINĀŠANA, PASTIPRINOT IZPRATNES VEICINĀŠANAS PASĀKUMUS

Kaut arī nav iespējams precīzi izmērīt, cik liels ir pārrobežu strīdu risināšanas “tirgus”, kurā varētu aktīvi darboties *SOLVIT*, tomēr — tā kā vienotais tirgus aptver 500 miljonus iedzīvotāju un uzņēmumu, ir nojaušams, ka vajadzība pēc *SOLVIT* var būt lielāka, nekā par to liecina patlaban izskatītās 2500 lietas¹².

Turpmāk sniegtajā 2. attēlā ir redzams to lietu skaits, ko tīklam iesnieguši piederības valsts *SOLVIT* centri. Tie ir centri ES/EEZ dalībvalstīs¹³, kura ir pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valsts (valstspiederība), kurā viņš pastāvīgi dzīvo, veic uzņēmējdarbību vai no kuras izriet viņa tiesības. Lai gan lietu skaita atšķirības var zināmā mērā izskaidrot ar lieluma un pārrobežu mobilitātes atšķirībām, tomēr veikt mērķorientētus izpratnes veicināšanas pasākumus ir lietderīgi visās EEZ/ES dalībvalstīs. Atbilstoši katras EEZ/ES dalībvalsts vajadzībām šajos pasākumos galvenā uzmanība būs pievērsta tam, lai nodrošinātu, ka iedzīvotāji un uzņēmumi brīdī, kad tie meklē tiesisko aizsardzību *SOLVIT* kompetences jomā ietilpstošas problēmas gadījumā, tiek novirzīti pie *SOLVIT*.

2. attēls. Lietu skaits katrā piederības valsts *SOLVIT* centrā 2002.–2016. gadā (avots: *SOLVIT* datubāze)

Lai palielinātu *SOLVIT* vispārējo “atrodamību”, **Komisija turpinās uzlabot *SOLVIT* vispārējo pamanāmību** tīmekļa portālā “Tava Eiropa” (kas patlaban ir galvenais piekļuves punkts).

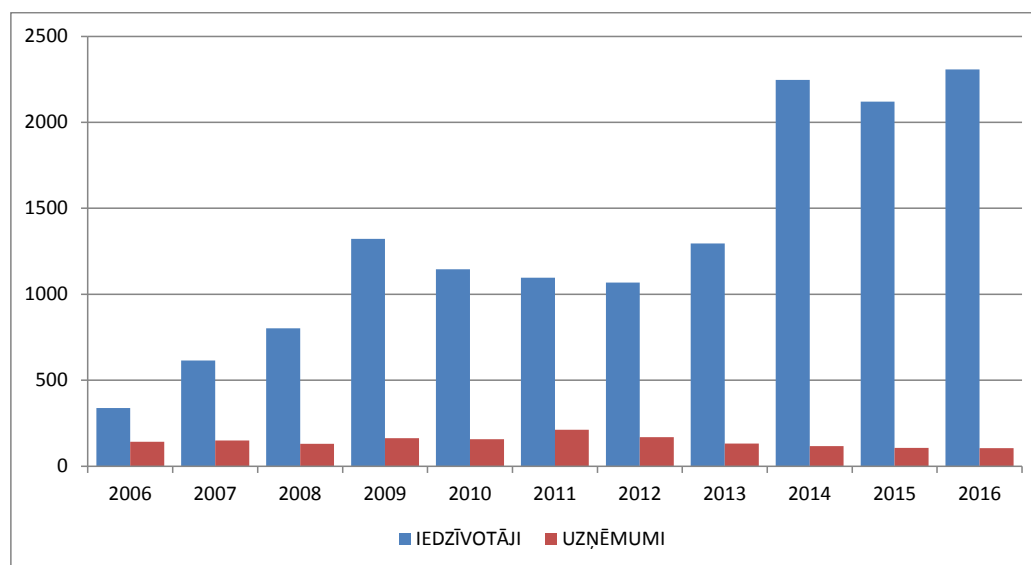
¹² Sk. šim paziņojumam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu “*SOLVIT* darbības novērtējums”.

¹³ Šīs lietas ir iesniegtas tās EEZ/ES dalībvalsts *SOLVIT* centrā, kurā radusies problēma.

Šajā sakarā jānorāda, ka gaidāmā vienotā digitālā vārteja nodrošinās iedzīvotājiem un uzņēmumiem vieglu piekļuvi visaptverošai, kvalitatīvai informācijai par vienoto tirgu, kā arī personalizētām konsultācijām, efektīvai palīdzībai un problēmu risināšanas pakalpojumiem. Tā savienos jau esošos ES un valstu mehānismus, tostarp *SOLVIT*, un tādējādi palielinās tā atrodamību.

Turklāt Komisija ar valstu *SOLVIT* centru, Komisijas pārstāvniecību dalībvalstīs un starpniekorganizāciju (kas pārstāv dažādas nozares, profesijas vai intereses, tirdzniecības palātas u. c.) starpniecību cieši sadarbosies ar dalībvalstīm, kā arī pastiprinās sadarbību ar citiem attiecīgajiem tīkliem¹⁴, lai izstrādātu **mērķorientētus izpratnes veicināšanas pasākumus** (piemēram, kopīgas sanāksmes un mācību kursus, kopīgus sociālo mediju pasākumus).

No labākas izpildes iegūst gan iedzīvotāji, gan **uzņēmumi**. Savu tiesību pārkāpumu gadījumos tiem vajadzētu prast viegli noteikt un izmantot atbilstošāko pieejamo tiesiskās aizsardzības mehānismu. Kā redzams 3. attēlā, pēdējos gados iedzīvotāju lietu īpatsvars ir palielinājies salīdzinājumā ar *SOLVIT* iesniegto uzņēmumu lietu skaitu. No vienas puses, tas liecina, ka *SOLVIT* ir kļuvis arvien nozīmīgāks mobilajiem ES/EEZ iedzīvotājiem. No otras puses, tas nozīmē, ka salīdzinoši mazāk uzņēmumu izmanto *SOLVIT* piedāvātos pakalpojumus. Galvenās tiesību jomas, ar kurām saistītas uzņēmumu lietas, 2016. gadā bija nodokļi, pakalpojumu brīva aprīte un brīva preču aprīte. Atrisināto uzņēmumu lietu īpatsvars — 80 % — bija zemāks nekā tīkla vidējais rādītājs (89 %). Tomēr šis rādītājs ir īpaši augsts nodokļu jomā (kur ir daudz lietu par novēlotu PVN atmaksu), bet zemāks — brīvas preču un pakalpojumu aprītes jomā.

3. attēls. Iedzīvotāju un uzņēmumu lietu skaita dinamika 2006.–2016. gadā (avots: *SOLVIT* datubāze)

¹⁴ Šī sadarbība ir ļoti plaša. Attiecīgie ES un valstu tīkli ir Eiropas Biznesa atbalsta tīkls, Eiropas Patērētāju centru tīkls, *EURES* tīkls, *FIN-NET*, produktu informācijas punkti, “Europe Direct” informācijas centri un Eiropas Ombudu tīkls. Šī sadarbība ietver ļoti ciešas saiknes starp tehniskajām lietotnēm, kas dod iespēju sūdzības nosūtīt tieši (piemēram, Tavam Eiropas padomdevējam un “Europe Direct” zvanu centram). Tā ietver arī kopīgu semināru vai mācību kursu organizēšanu, lai tīkli tiktu informēti par cits cita kompetences jomām un spētu pareizi orientēties, pie kā vērsties vajadzības gadījumā. Turklāt šī sadarbība ir paredzēta ES tiesību aktos: piemēram, dalībvalstīm jānodrošina, ka struktūras, kas veicina vienlīdzīgu attieksmi un atbalsta Savienības darba ņēmējus un viņu ģimenes locekļus, sadarbojas ar *SOLVIT* (Direktīva 2014/54/ES).

SOLVIT būtu jāizskata lielāks skaits ar uzņēmumiem saistītu lietu. Ir ļoti nepieciešams **plašāk informēt uzņēmēju aprindas par palīdzību, ko var sniegt SOLVIT**. Tikpat svarīgi ir, lai līdzīgas darbības tiktu veiktas valsts līmenī.

Gadu gaitā *SOLVIT* tīkls ir izveidojis sadarbību ar citiem attiecīgajiem tīkliem¹⁵. Tāpēc Komisija atbalstīs centienus **pastiprināt sadarbību** ar šiem tīkliem, kas ir īpaši būtiska, lai piesaistītu vairāk uzņēmumu lietu. Īpaši svarīga ir sadarbība ar Eiropas Biznesa atbalsta tīklu, kurš palīdz MVU un jaunuzņēmumiem, kas darbojas vai plāno darboties pāri robežām.

Komisija uzturēs regulārākus sakarus ar starpniekorganizācijām, lai uzzinātu viņu viedokli par iespējamiem *SOLVIT* un zināšanu apmaiņas uzlabojumiem. Tā ieviesīs arī jaunus mehānismus, ar kuru palīdzību starpniekorganizācijas varēs iesniegt lietas tieši *SOLVIT* un tām sekot.

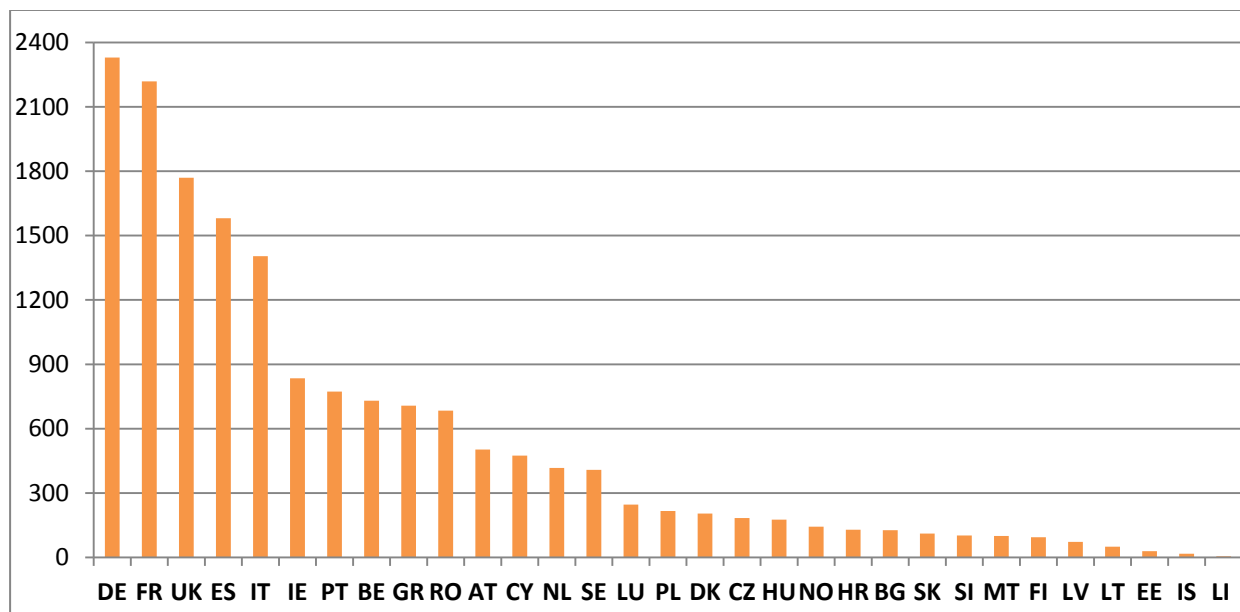
Kopumā, stratēģiskāki izpratnes veicināšanas pasākumi par *SOLVIT* un strukturētākas sadarbības izveide ar starpniekorganizācijām un attiecīgajiem tīkliem **stiprinās SOLVIT nozīmi noderīgas atgriezeniskās saiknes un pierādījumu nodrošināšanā** par to, kā vienotais tirgus darbojas praksē: palielinoties tādu lietu “kritiskajai masai”, kas vairāk saistītas ar uzņēmumiem, tiks dots būtiskāks ieguldījums vienotā tirgus pārvaldībā. Proti, tīkla pierādījumu bāzi var izmantot, piemēram, lai izvērtētu iespējamās izmaiņas vienotā tirgus politikā un pieņemtu ES tiesību aktus, ar kuriem novērš nepilnības ES tiesību aktos, līdzīgi kā tas darīts, pārskatot Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju¹⁶. *SOLVIT* kvalitātes un publicitātes veicināšana palīdzēs palielināt *SOLVIT* nozīmi ES tiesībsardzībā.

¹⁵ Turpat.

¹⁶ Direktīva 2013/55/ES, OV L 354, 28.12.2013., 132.–170. lpp.

III. SOLVIT VEICINĀŠANA, PASTIPRINOT TĀ NOZĪMI ES TIESĪBAIZSARDZĪBĀ

Tīkls ir konstatējis daudzas problēmas, kas saistītas ar ES tiesību aktu īstenošanu. Turpmāk sniegtajā 4. attēlā redzams to lietu skaits, kas iesniegtas vadošajā SOLVIT centrā katrā EEZ/ES dalībvalstī¹⁷.

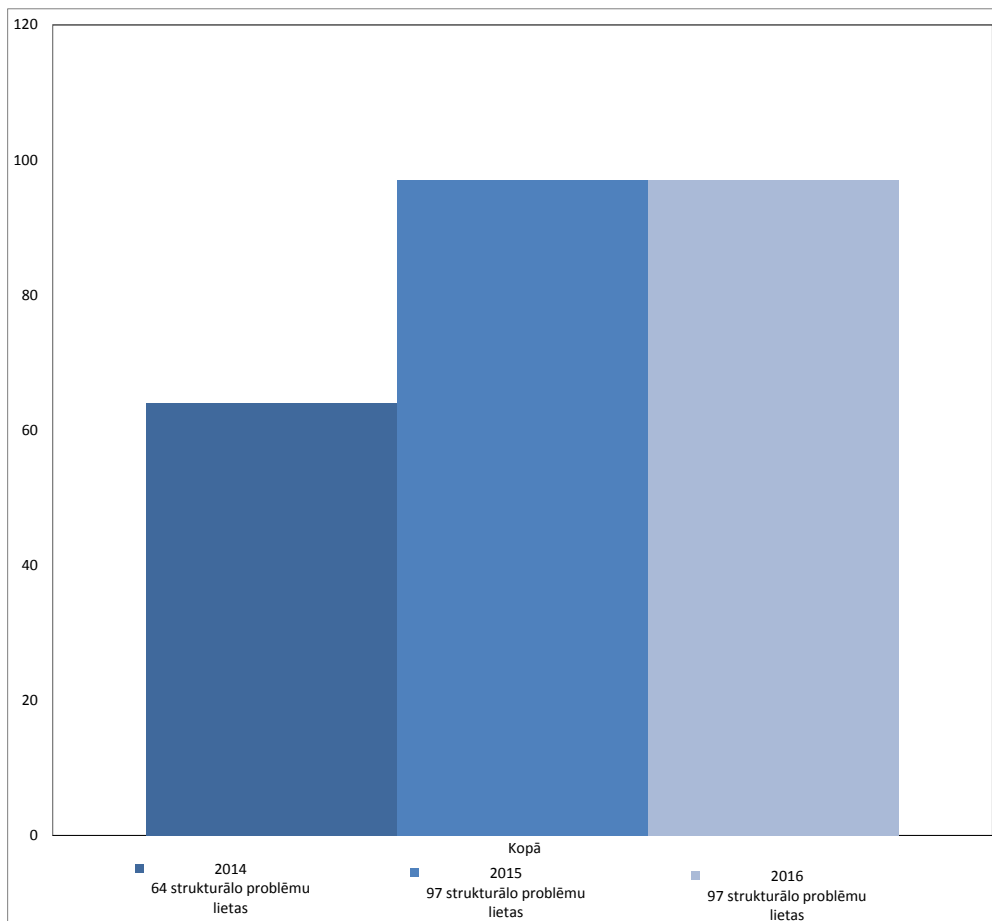

4. attēls. Lietu skaits katrā vadošajā SOLVIT centrā 2002.–2016. gadā (avots: SOLVIT datubāze)

Turpmāk sniegtajā 5. attēlā redzams, ka gadu gaitā SOLVIT ir saņēmis arvien vairāk lietu, kas saistītas vai nu ar strukturālu problēmu valsts likumdošanā, kuras dēļ nepareizi īstenoti ES tiesību akti EEZ/ES dalībvalstī¹⁸, vai nu ar kādu atkārtotu problēmu. Tomēr, kā izklāstīts šim paziņojumam pievienotajā novērtējumā, pašreizējā kārtība, kādā notiek lietu izskatīšana, pēcpārbaude un ziņošana par tām, nenodrošina ar SOLVIT starpniecību uzkrāto pierādījumu sistemātisku izmantošanu, kas nepieciešami, lai uzlabotu ES tiesību aktu izpildi dalībvalstīs. 2016. gadā no 97 SOLVIT izskatītajām strukturālo problēmu lietām 78 netika atrisinātas un 19 tika atrisinātas. Tas nozīmē, ka tika atrisinātas tikai 20 % lietu.

¹⁷ Vadošais SOLVIT centrs ir centrs EEZ/ES dalībvalstī, kur radusies problēma.

¹⁸ Saskaņā ar definīciju, kas sniegta 2013. gada ieteikumā par SOLVIT, strukturāla problēma (pretstatā vienreizējai administratīvai kļūdai) ir pārkāpums, ko izraisījis Savienības tiesību aktiem pretrunīgs valsts noteikums. Atkārtota problēma ir saistīta ar pārkāpumu, ko izraisījusi ES tiesību aktiem pretrunīga administratīvā prakse (nevis rakstisks noteikums).

5. attēls. Ar strukturālām problēmām saistītu lietu skaita dinamika SOLVIT 2014.–2016. gadā (avots: SOLVIT datubāze)

Dalībvalstīm ir galvenā atbildība par ES tiesību aktu pareizu transponēšanu, piemērošanu un īstenošanu. Tāpēc, **mēģinot rast risinājumu lietām, kas saistītas ar tīkla konstatētām strukturālām vai atkārtotām problēmām, attiecīgajiem SOLVIT centriem vispirms ir jāvēršas attiecīgās dalībvalsts kompetentajās iestādēs.** Tomēr, ja SOLVIT centrs nevar pārliecināt šīs iestādes risināt problēmu, sīkāk vajadzētu izpētīt visus “uz vietas” savāktos pierādījumus, lai konstatētu problēmas, kas būtiski ietekmē vienotā tirgus darbību, kā to paredz stratēģiskā pieeja Komisijas īstenojamiem izpildes pasākumiem, kas noteikta Komisijas paziņojumā “ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu”. Patlaban tas tiek darīts pēc *ad hoc* principa, taču būtu jāizstrādā visaptverošāka un sistemātiskāka pieeja. Turklāt īpašās strukturālo problēmu lietās un gadījumos, kad tas ir nepieciešami un samērīgi, Komisija varētu izmantot vienotā tirgus informācijas rīku, lai no attiecīgajiem tirgus dalībniekiem tieši pieprasītu informāciju, piemēram, par izmaksu struktūru, cenu politiku, peļņu vai darba līgumiem.

Izmeklēšanas pasākumi, ko Komisija veic saistībā ar problēmām, kas konstatētas ar SOLVIT starpniecību, dos pamudinājumu valsts iestādēm ciešāk sadarboties ar SOLVIT tīklu. Valstu līmenī būtu jānodrošina spēcīgāka saikne starp SOLVIT centriem, sūdzību izskatīšanas kontaktpunktiem un pārkāpumu lietu koordinatoriem, lai dalībvalstis pieliktu lielākus pūliņus strukturālu un atkārtotu problēmu novēršanā. Turklāt **pieejamie dati un pierādījumi šādos gadījumos** Komisijā un valstu līmenī **varētu tikt izplatīti un izmantoti strukturētāk un sistemātiskāk.** Būtu jāuzlabo SOLVIT datubāze, lai reģistrētu strukturālas un atkārtotas

problēmas un dotu dalībvalstīm iespēju ziņot par problēmu novēršanā veiktajiem pasākumiem.

Piemēram, izmantojot vienotā tirgus rezultātu apkopojumu, **Komisija regulāri informēs dalībvalstis** un attiecīgās ieinteresētās personas par ES tiesību aktu pārkāpumiem un citiem šķēršļiem vienotajā tirgū, kas konstatēti ar *SOLVIT* starpniecību.

Ievērojot stratēģisko pieeju Komisijas īstenotajiem izpildes pasākumiem, **būtu jāsniedz konsultācijas iedzīvotājiem un uzņēmumiem par atbilstošāko pieejamo problēmu risināšanas mehānismu un viņi jāiedrošina tos izmantot.** Ar sūdzības iesniedzēja piekrišanu un ja tas ir pamatoti un atbilst *SOLVIT* pilnvarām, *SOLVIT* ātro un neformālo tiesiskās aizsardzības mehānismu varētu izmantot, lai izskatītu Komisijai iesniegtas individuālas sūdzības.

Saistībā ar ES e-pārvaldes rīcības plānu **Komisija izpētīs iespējas īstenot “vienreizējas sniegšanas principu”¹⁹.** Tas nodrošinātu, ka iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kuri pēc tam, kad lieta nav atrisināta *SOLVIT*, vēlas pirmo reizi iesniegt sūdzību Komisijai, nav vēlreiz jāiesniedz informācija, kura jau glabājas *SOLVIT*. Tas ļaus Komisijai lietas izvērtēšanā pilnībā izmantot juridisko analīzi un pierādījumus, kas jau ir iegūti ar *SOLVIT* starpniecību, un tādējādi padarīs šo procesu efektīvāku un lietderīgāku.

IV. SECINĀJUMI

Komisija ir apņēmusies gādāt par to, lai iedzīvotāji un uzņēmumi pilnībā izmantotu visas vienotā tirgus sniegtās priekšrocības: tā potenciāls jaunu darbvietu radīšanas un izaugsmes iespēju jomā var pilnībā īstenoties tikai tad, ja ES tiesību aktos paredzētās tiesības ir zināmas visiem tirgus dalībniekiem un tiek pilnībā un konsekventi ievērotas pārrobežu kontekstā.

Komisija sniegs pilnīgu atbalstu tam, lai *SOLVIT* tīkla kvalitāte tiktu uzlabota, īstenojot spēju veidošanas pasākumus un zināšanu apmaiņu ar dalībvalstīm. Turklāt, iedrošinot uzņēmumus izmantot *SOLVIT* un veicinot turpmāku sadarbību ar citiem attiecīgajiem tīkliem, Komisija nodrošinās, ka *SOLVIT* atgriezeniskā saikne iegūst būtiskāku nozīmi un tiek pilnībā ņemta vērā, izstrādājot turpmāko vienotā tirgus politiku un tiesību aktus. Visbeidzot, strukturētāk un sistemātiskāk izmantojot ar *SOLVIT* starpniecību savāktos pierādījumus, pastiprināsies tīkla nozīme ES tiesībaizsardzībā.

Šajā rīcības plānā norādītās trīs jomas papildina viena otru. Plānotos pasākumus izdosies īstenot tikai tad, ja starp Komisiju un dalībvalstīm visos administrācijas līmeņos būs kopīga apņemšanās un ieinteresētība. Atbilstoša personāla nodrošināšana un *SOLVIT* centru atzīšana valsts pārvaldes iestādēs ir priekšnosacījums *SOLVIT* stiprināšanai. Komisija sadarbībā ar EEZ/ES dalībvalstīm divreiz gadā organizēs *SOLVIT* darbseminārus, lai koordinētu savus pasākumus un regulāri ziņotu par šā rīcības plāna īstenošanas gaitu.

Šie kopējie centieni nostiprinās *SOLVIT* unikālo lomu — panākt, ka valstu iestādes nodrošina atbilstību ES tiesību aktiem, un vienlaikus rast praktiskus risinājumus problēmām, ar kurām uzņēmumi un iedzīvotāji saskaras, īstenojot savas tiesības vienotajā tirgū. Tas, savukārt, sniegs jaunas iespējas iedzīvotājiem un uzņēmumiem un palīdzēs nodrošināt, ka viņi var pilnībā izmantot savas tiesības vienotajā tirgū.

¹⁹ *ES e-pārvaldes rīcības plāns 2016.–2020. gadam*, COM(2016) 179 final. Saskaņā ar “vienreizējas sniegšanas principu” publiskās pārvaldes iestādēm būtu jānodrošina, ka iedzīvotājiem un uzņēmumiem publiskajai pārvaldei viena un tā pati informācija jāsniedz tikai vienreiz. Ja šos datus, pienācīgi ievērojot datu aizsardzības noteikumus, drīkst iekšēji izmantot vairākkārt, publiskās pārvaldes iestādes attiecīgi rīkojas, lai iedzīvotājiem un uzņēmumiem neradītu nekādu papildu apgrūtinājumu.

Ceļvedis SOLVIT stiprināšanā²⁰

<p>Komisijas pasākumi:</p> <p><i>izpētīt iespēju ieviest uzņēmumiem paredzētu pārsūdzības procedūru preču savstarpējas atzīšanas jomā;</i></p> <p><i>izmantot ES līmenī esošās finansēšanas iespējas, piemēram, COSME un Strukturālo reformu atbalsta programmu, lai palielinātu SOLVIT centru administratīvo spēju;</i></p> <p><i>sadarbībā ar SOLVIT centriem izstrādāt visaptverošas lietotāju aptaujas sistēmu;</i></p> <p><i>sniegt tiešāku un efektīvāku juridisko atbalstu tīklam, izmantojot uzlabotu instrumentu, kas paredzēts neformālām juridiskām konsultācijām, interaktīvus mācību rīkus un risinot domstarpības;</i></p> <p><i>stiprināt sadarbību un partnerattiecības ar starpniekorganizācijām (kas pārstāv konkrētas nozares, profesijas vai intereses, tirdzniecības palātas utt.) un attiecīgajiem tīkliem, nodrošinot iespēju izveidot tiešu kontaktu ar SOLVIT;</i></p> <p><i>uzlabot SOLVIT atrodamību, izmantojot portālu “Tava Eiropa” un pēc tam — plašāku vienoto digitālo vārteju;</i></p> <p><i>mērķorientētas ES tiesībaizsardzības nolūkos ar uzlabota instrumenta palīdzību strukturētāk un sistemātiskāk izmantot SOLVIT datubāzē pieejamos datus un pierādījumus;</i></p> <p><i>izpētīt, vai gadījumos, kad pieteikuma iesniedzēji pēc SOLVIT neatrisinātas lietas vēlas iesniegt oficiālu sūdzību Komisijai, ir iespējams īstenot “vienreizējas sniegšanas principu”.</i></p>	<p>Laika grafiks</p> <p>2017. g. II cet.</p> <p>2017. g. III cet.</p> <p>2017. g. III cet.</p> <p>2018. g. II cet.</p> <p>2018. g. II cet.</p> <p>2018. g. II cet.</p> <p>2018. g. II cet.</p> <p>2018. g. II cet.</p>
<p>Dalībvalstu pasākumi:</p> <p><i>savas valsts SOLVIT centros nodrošināt atbilstošu un pastāvīgu personālu, pakalpojuma nepārtrauktību un atbilstoša līmeņa zināšanas par ES tiesībām;</i></p> <p><i>nodrošināt sadarbību ar valsts starpniekorganizācijām un dažādo pastāvošo tīklu valsts kontaktpunktiem, izmantojot tiešu kontaktu ar SOLVIT;</i></p> <p><i>nodrošināt netraucētu sadarbību starp SOLVIT centriem un sūdzību un pārkāpumu lietu valsts koordinatoriem; ar savas valsts SOLVIT centru starpniecību sistemātiski ziņot par progresu, kas panākts strukturālo un atkārtoto problēmu novēršanā.</i></p>	<p>Nepārtraukti</p> <p>2018. g. II cet.</p> <p>2018. g. II cet.</p>

²⁰

Pasākumi, kas norādīti 2018. gadam, ir saistīti vai nu ar būtisku progresu SOLVIT lietotnes izstrādē, vai nu ar ES tiesību aktu (piem., par vienoto digitālo vārteju) gaidāmu pieņemšanu.

